

[Statsministeren.]

lukkende skal anvendes til Fordel for Landbrugere, er efter vor Mening en ny og tiltrængt Form for Forsikring, men dog svarende til den Brandforsikring og Stormskadeforsikring, som i Forvejen forefindes og anvendes af Landbrugere saavel som af andre. Denne Fond har altsaa det Formaal at danne en Støtte under indtrædende fremtidige Krisetilstande; det maa desværre i høj Grad kunne ventes under de urolige økonomiske Forhold i Verden, at der heller ikke herhjemme øjeblikkelig vil blive den ønskede Ro, men at der sikkert i adskillige Tider vil kunne ske saadanne Konjunktursvingninger, at der bliver rig Anvendelse for en Fond af den Art, som nu foreslaas.

Der foreslaas nu en fremtidig Ordning, hvorefter alle Ejere af Landbrugsejendomme, naar Landbrugets Forrentningsprocent er naaet 5, til Renteudligningsfonden svarer $\frac{1}{2}$ Promille af Ejendommens Ejendomsskyldværdi for hver Promille, som Landbrugets Forrentningsprocent overstiger 4, 5, dog aldrig over 1 pCt. i alt. De Landbrugere, der har faaet den særlige Renteudsættelse indtil 1938, svarer dog under en saadan gunstig Konjunkturperiode noget mere, indtil den modtagne Rentelettelse maatte være tilbagebetalt. Derefter indgaar de af Staten i disse Aar ydede Beløb ogsaa i Fonden til Konsolidering af Landbruget over for fremtidige nye Nedgangstider, idet det bestemmes, at naar Landbrugets Forrentningsprocent gaar ned under 4, saa ydes der af Fonden den enkelte Landmand $\frac{1}{2}$ Promille af Ejendommens Ejendomsskyldværdi for hver Promille, Landbrugets Forrentningsprocent ligger under 4,5, dog aldrig over 1 pCt. i alt.

Af de Bemærkninger, der ledsager Lovforslaget, henleder jeg Opmærksomheden paa en Række Bemærkninger, der omhandler dette Emne, og som indeholder en Redegørelse for, hvorledes den nu foreslaaede Ordning vilde have virket i Tiden fra 1916 til nu, altsaa den Tid, i hvilken Rentabilitetsberegninger er gennemført af Landøkonomisk Driftsbureau. Det fremgaar af denne Udregning, at Indbetalingerne i 1917—20 samt i de gode Aar 1923—24 tillagt Fondens Renteindtægt vilde have sikret en Nedsættelse i Landbrugets Rentebyrde i de 3 Kriseaar 1925—28 paa ca. 135 Mill. Kr. og en Nedsættelse i Rentebyrden i de sidste 4 Aar 1930—34 ligeledes paa ca. 135 Mill. Kr., samtidig med at der desuagtet endnu vilde have været tilbage i Fonden ca. 210 Mill. Kr. Der kan ikke

være Tvivl om, at en saadan Ordning paa længere Sigt for Landbruget som Helhed vil virke udjævnende paa saavel Ejendomspriser som Produktionsvilkaar under skiftende Konjunkturer, hvorved der vil blive skabt økonomisk Tryghed for den til enhver Tid eksisterende Landbostand; denne vil kunne frigøre sig for alt, som man tidligere har betegnet som Almisser, gennem en Ordning som den her foreslaaede.

Det Afsnit, der omhandler Moratoriebestemmelserne, følger i alt væsentligt de Linier, som var anlagt i Sommerens Forslag; dog undtages al Gæld, der er stiftet til Opretholdelse af Ejendommens Drift, og som kun er 6 Maaneder gammel, fra ethvert Moratorium. Endvidere gives der Bestemmelser, som i højere Grad søger at sikre, at Kreditor ved Moratoriets Udløb opnaar, hvad eventuelt bedre Tider maatte give ham et berettiget Krav paa. De kendte Bestemmelser, hvorved Ordningen adskiller sig fra den nuværende, og som giver Kreditor Adgang til ved Bud paa Ejendommen enten at overtage den eller i sit Bud at sætte den Grænse, der er afgørende for Moratorieordningens Opretholdelse ved det nu forelagte Forslag. Endelig indføres der den nye Bestemmelse, at der ikke i de kommende 5 Aar uden Samtykke fra Amtsudvalget kan tinglyses Pant i Landbrugsejendomme ud over Ejendomsskyldværdien med Tillæg af den ansatte Værdi af Besætning og Inventar. De med Moratorieordningen forbundne Udgifter for Staten ventes dækket af den Staten tilfaldende Del af Konverteringsafgiften.

Med Hensyn til Udgifterne ved Lovens Gennemførelse er det beregnet, at den særlige Rentelettelse efter det før omtalte Afsnit maa dækkes ved en Afgift paa Aktieudbytter, der i de 5 Aar, som Loven foreslaas at omfatte, ventes at ville indbringe 7,5 Mill. Kr. aarlig, samt ved et Tillæg til Formueskatten for Formuer paa over 30 000 Kr., gældende for de 4 Aar 1935—38; dette Tillæg kan aldrig overstige en Fjerdedel af den nuværende Formueskat og bliver tilsvarende mindre, efter som eventuelt bedre Konjunkturer for Landbruget maatte gøre Rentelettelsen mindre. Saafremt Tillægget imidlertid maatte blive opkrævet med sit Maksimum, vil det andrage 7,8 Mill. Kr. aarlig i 4 Aar. Den hele Ordning kræver, hvis det fulde Maksimum skal anvendes i den 5 Aars Periode, der er Tale om, et Beløb af 77 Mill. Kr., men med de Konjunkturer, man i Øjeblikket har for Øje, er det jo muligt, det kan blive mindre.

De respektive Ministre, som har de